

Valsts simboli

Publicēts: 10.03.2021.

Latvijas valsts karogs

Latvijas valsts karogs ir karmīnsarkans ar baltu horizontālu svītru.

Latvijas valsts karoga sarkanbaltsarkano svītru attiecība ir 2:1:2.

Latvijas valsts karoga platuma un garuma attiecība ir 1:2.

Latvijas valsts karogam ir sena vēsture, atsauce uz to pirmo reizi minēta 13. gadsimta "Livonijas atskaņu hronikā".

19. gadsimtā karogu, atsaucoties uz senajiem aprakstiem, izmantoja gan patriotiski noskaņotas personas, gan organizācijas. 1917. gadā vairākos, uz Latvijas novadu apvienošanas vērstos, pasākumos tiek izmantots sarkanbaltsarkanais karogs. Šo politisko procesu ietekmē tika aktualizēts jautājums par Latvijas karoga izskatu. Diskusiju rezultātā mākslinieka Anša Cīruļa mets sabiedrībā ieguva lielāko popularitāti.

1921. gada 15. jūnijā Satversmes sapulcē pieņēma Likumu par Latvijas Republikas karogu un ģerboni.

Valdības dokumentā pirmoreiz karoga īpašā sarkanā (karmīna) krāsa raksturota 1922. gadā, lai karogu varētu vieglāk atšķirt no līdzīgā krāsu salikumā esošā Austrijas valsts karoga.

Pēc Latvijas okupācijas 1940. gadā, par šī karoga izmantošanu vai glabāšanu draudēja kriminālatbildība. No jauna karogs atklātībā parādījās 20. gadsimta 80. gadu otrajā pusē, kad tas tika plaši lietots Atmodas laikā, un tā valsts karoga statuss tika atjaunots 1990. gada 27. februārī.

Lielais valsts ģerbonis

Latvijas Republikas lielais valsts ģerbonis ir apstiprināts 1921. gadā, un to atjaunoja 1993. gadā. Lielā valsts ģerboņa vairogs ir dalīts un pusskaldīts: 1. – zilā laukā uzlecošas zelta saules puse, 2. – sudraba laukā pretēji pagriezts sarkans lauva (Kurzeme, Zemgale), 3. – sarkanā laukā sudraba grifs ar zelta mēli un sudraba zobenu labajā ķetnā (Vidzeme, Latgale). Virs vairoga puslokā trīs zelta zvaigznes. Vairoga turētāji – labajā pusē sarkans lauva ar zelta mēli, kreisajā pusē sudraba grifs ar zelta mēli – balstās uz diviem zaļiem ozola zariem, kas saņemti ar sarkansudrabsarkanu lenti valsts karoga krāsu samēros. To ir tiesīgi lietot Valsts prezidents, Saeima, tās komisijas un deputāti, Ministru kabinets, ministrijas un īpašo uzdevumu ministri, Valsts kontrole, Satversmes tiesa, Augstākā tiesa, ģenerālprokuratūra, Satversmes aizsardzības birojs, Latvijas Banka, Latvijas Republikas diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības.

 [Lielais valsts ģerbonis \(augstā izšķirtspējā\)](#)

Papildinātais mazais valsts ģerbonis

Papildinātais mazais valsts ģerbonis ir mazais valsts ģerbonis, kas sānos apņemts ar diviem zaļiem ozola zariem, kuri krustojas zem vairoga. Papildināto mazo valsts ģerboni ir tiesīgi lietot Saeimas kanceleja, Valsts prezidenta kanceleja un Valsts kanceleja, Saeimas ievēlētās vai apstiprinātas institūcijas vai amatpersonas, iestādes, kas atrodas Ministru kabineta un ministriju tiešā pakļautībā vai pārraudzībā, ministriju, Valsts kontroles, Augstākās tiesas, ģenerālprokuratūras un Latvijas Bankas struktūrvienības, apgabaltiesas, rajonu (pilsētu) tiesas, apgabaltiesu zemesgrāmatu nodaļas, dzimtsarakstu iestādes, prokuratūras iestādes, zvērināti notāri, vēlēšanu komisijas, publisko tiesību pašpārvaldes autonomie subjekti, bāriņtiesas, izdarot apliecinājumus. Papildināto mazo valsts ģerboni drīkst lietot uz diplomiem, apliecībām, atestātiem, ko izdevušas izglītības iestādes, izņemot augstskolas, un kas apliecina izglītības vai kvalifikācijas ieguvu pēc akreditētas izglītības programmas.

 [Papildinātais mazais valsts ģerbonis \(augstā izšķirtspējā\)](#)

Mazais valsts ģerbonis

Mazais valsts ģerbonis ir lielā valsts ģerboņa vairogs, virs kā puslokā trīs zelta zvaigznes. Mazo valsts ģerboni ir tiesīgas lietot visas pārējās valsts iestādes, tās pašvaldības, kam nav sava apstiprināta ģerboņa, kā arī pašvaldību un citu publisko institūciju iestādes.

 [Mazais valsts ģerbonis \(augstā izšķirtspēja\)](#)

Latvijas valsts himna

Latvijas valsts himnas "Dievs, svētī Latviju!" [ieraksti](#).

"Dievs, svētī Latviju,
Mūs' dārgo tēviju,
Svētī jel Latviju,
Ak, svētī jel to!

Kur latvju meitas zied,
Kur latvju dēli dzied,
Laid mums tur laimē diet,
Mūs' Latvijā!"

Latvijas himnas "Dievs, svētī Latviju!" vārdus un mūziku sacerēja Baumaņu Kārlis. Himna pirmo reizi izskanēja 19. gadsimta otrajā pusē, kad latvieši sāka atklāti izpaust savu nacionālo identitāti. Baumaņu Kārlis bija pirmais Latvijas komponists, kurš izmantoja vārdu "Latvija" dziesmas tekstā. Vārda "Latvija" nozīme vēl tikai sāka veidoties rakstnieku un aktivistu prātos, un tas tika izmantots, lai apzīmētu visus reģionus, ko vēsturiski apdzīvojuši latvieši. Lai gan lielākā latviešu daļa neuzdrošinājās sapņot par valsti, kas būtu neatkarīga no cariskās Krievijas, dziesma "Dievs, svētī Latviju!" bija spēcīgs katalizators, kas ļāva veidoties nacionālajai pašapziņai. Vārda "Latvija" lietojums bija atklāts izaicinājums cariskajam režīmam, kas neizjuta nekādas simpātijas pret nacionālajām kustībām.

Sākotnēji Krievijas varasiestādes aizliedza vārda "Latvija" izmantošanu, un dziesmas tekstā tas tika aizstāts ar vārdu "Baltija". Pirmo reizi dziesmu publiski izpildīja 1873. gada jūnijā, Pirmajos Dziesmu svētkos Rīgā. Kā valsts himna tā pirmo reizi tika atskaņota 1918. gada 18. novembrī, proklamējot Latvijas neatkarību. 1920. gada 7. jūnijā "Dievs, svētī Latviju!" tika oficiāli apstiprināta par Latvijas Republikas valsts himnu.

Pēc tam, kad 1940. gada jūnijā Latviju okupēja komunistiskais režīms, Latvijas valsts karogs, ģerbonis un himna tika aizliegti nākamajos gandrīz 50 gadus. Daudzi cilvēki tika vajāti tikai par to, ka bija glabājuši sarkanbaltsarkano karogu vai dziedājuši Latvijas himnu. Tomēr Latvijas valsts simboli nekad netika aizmirsti, un to izmantošana 20. gadsimta 80. gadu beigās iezīmēja cīņas sākumu par Latvijas neatkarības atjaunošanu.

<https://www.president.lv/lv/valsts-simboli>

